

De Langhe Advocaten

De familiale maatschap: VLABEL bakent grenzen controlevoorbehoud af

In een recent gepubliceerde voorafgaande beslissing spreekt de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) zich uit omtrent een al te groot controlevoorbehoud in de familiale maatschap. Omzichtigheid met betrekking tot het opstellen van de statuten lijkt geboden.

DE MAATSCHAP ALS CONTROLEVEHIKEL

De maatschap, die geen rechtspersoonlijkheid heeft en fiscaal transparant is, is een geliefkoosd instrument om familiale vermogens te structureren. In het klassieke stramien wordt dit vermogen ingebracht in de maatschap. De vermogenswaarde wordt aan de kinderen geschonken (in volle eigendom of in blote eigendom) terwijl de ouders controle blijven uitoefenen (als statutair zaakvoerders) en inkomsten ontvangen (indien zij zich het vruchtgebruik voorbehouden hebben). De schenking aan de kinderen wordt in principe belast met de schenkbelasting (3%), terwijl bij overlijden van de ouders geen erfbelasting verschuldigd zal zijn.

DE VOORGENOMEN PLANNING

De Vlaamse Belastingdienst (hierna: VLABEL) beoordeelde in een recent gepubliceerde beslissing een casus waarin twee ouders met twee gemeenschappelijke kinderen een maatschap wensten op te richten. Bij de oprichting brengt de pater familias bijna alle aandelen van een werkvennootschap in, waardoor hij zo goed als alle aandelen van de maatschap verwerft. Vervolgens schenkt hij deze aandelen met voorbehoud van vruchtgebruik aan zijn echtgenote. Ten slotte schenkt zij diezelfde aandelen in blote eigendom aan hun kinderen.

De ouders wensten bevestiging te krijgen van VLABEL dat hun successieplanning niet tot erfbelasting zal leiden bij overlijden van de ouders en dat er hen geen fiscaal misbruik verweten kan worden.

TE GROOT CONTROLEVOORBEHOUD LEIDT TOT FISCAAL MISBRUIK

VLABEL merkt op dat in casu een groot controlevoorbehoud ingebouwd werd ten voordele van de pater familias. Zo heeft hij, als enig zaakvoerder, de bevoegdheid om alle daden van beheer en beschikking te stellen binnen de maatschap. Bovendien heeft hij de meerderheid van de stemrechten op de algemene vergadering en kan hij te allen tijde opnieuw volle eigenaar worden van het vermogen door de schenking aan zijn vrouw te herroepen.

Dit alles doet VLABEL besluiten dat de mate van controlevoorbehoud in hoofde van de pater familias van die aard is dat er sprake is van fiscaal misbruik, wat inhoudt dat men zou handelen tegen de bedoeling van de fiscale wetgever in. De hele constructie zou neerkomen op een schenking onder opschortende voorwaarde van het overlijden van de schenker. De geschonken gelden zullen bij het overlijden van de vader, toegevoegd worden aan zijn nalatenschap en aldus belast worden in de erfbelasting.

NIEUWE GUNSTIGE RULING

Diezelfde familie dient enkele maanden later een nieuwe aanvraag tot een voorafgaande beslissing in met volgende aanpassingen:

- geen herroepbare schenking tussen echtgenoten voorzien;
- het bestuur van de maatschap wordt waargenomen door een college, bestaande uit de vader en de twee kinderen;
- de ouders oefenen niet meer quasi alle stemrechten uit op de algemene vergadering; en
- er wordt niet meer verwezen naar niet-fiscale motieven. In de eerste aanvraag wogen de niet-fiscale motieven niet op tegen de fiscale motieven.

Naar aanleiding van deze nieuwe aanvraag bevestigt VLABEL dat er nu geen sprake meer is van fiscaal misbruik omwille van de aanpassingen aan het controlevoorbehoud.

WAAR BEVINDT HET EVENWICHT ZICH?

Het is duidelijk dat VLABEL twee uitersten diende te beoordelen. Hiertussen bevindt zich echter nog steeds een grijze zone waardoor het vooralsnog niet duidelijk is waar het redelijke midden zich situeert. De beslissingen van VLABEL hebben bovendien geen kracht van wet en de rechtspraak heeft zich hier nog niet over uitgesproken.

Wie thans zijn familievermogen gecontroleerd wil structureren, kan aldus nog steeds een beroep doen op de familiale maatschap, zij het dat omzichtig omgesprongen dient te worden bij de redactie van de statuten. De toekomst zal moeten uitwijzen hoe groot het controlevoorbehoud exact mag zijn.

*Frank De Langhe en Robbe Dumont,
De Langhe Advocaten*

 DeLanghe
advocaten - attorneys

tax - M&A - governance
finance - commercial

 Henri Lebbestraat 109
B-8790 Waregem
 +32 (0) 56 62 50 00

 3Square Village - Rijvisschestraat 124
B-9052 Gent
 +32 (0) 9 277 04 54

 Koningsstraat 71
B-1000 Brussel
 +32 (0) 2 880 35 35

 contact@de-langhe.be
 www.de-langhe.be